

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. december 3.
(OR. en)

14750/19

DROIPEN 194
COPEN 468
JAI 1290
CT 133
FREMP 175
SOC 784

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2019. december 3.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 14056/19 + COR 1

Tárgy: A Tanács következtetései az áldozatok jogairól

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az áldozatok jogairól szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Bel- és Igazságügy) 2019. december 3-án elfogadott.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI AZ ÁLDOZATOK JOGAIRÓL

A Tanács

- emlékeztetve arra, hogy az áldozatok jogainak területén jelentős eredményeket sikerült elérni egy átfogó uniós keretrendszer létrehozását illetően;
 - hangsúlyozva, hogy fontos továbbfejleszteni ezt a keretrendszert és javítani annak a valamennyi érdekelt fél bevonásával történő, gördülékeny és eredményes megvalósítását;
1. ÚJÓLAG FELHÍVJA A FIGYELMET az Európai Unió új stratégiai menetrendjére, amely értelmében a 2019–2024-es időszakban a polgárok és a szabadságok védelmének az Unió tevékenységeinek egyik kulcsfontosságú prioritását kell képeznie. Az Európai Tanács ismételten megerősítette, hogy Európának olyan helynek kell lennie, ahol az emberek szabadnak érzik magukat és biztonságban vannak;
 2. MEGELÉGEDÉSSSEL NYUGTÁZZA a Bizottság által annak érdekében végzett munkát, hogy tovább bővítse az áldozatok jogait, valamint hogy azonosítsa, hogy az áldozatok kárenyhítéshez jutása terén milyen javításokra van szükség. Ezen túlmenően a Tanács úgy véli, hogy „Az áldozatok jogainak megerősítése: kárenyhítéstől a kártérítésig – Az áldozatok jogaira vonatkozó, a 2020–2025-ös időszakra szóló új uniós stratégia” című jelentés¹ jó alapot jelent a jövőbeli munkához;
 3. ELISMERI az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által végzett jelentős munkát, különös tekintettel az áldozatok jogaival kapcsolatos hiányosságok azonosítására és kiküszöbölésére vonatkozó kutatásra és felmérésekre, így például az erőszakos bűncselekmények áldozatai számára nyújtandó igazságszolgáltatásról szóló, 2019 áprilisában közzétett négy jelentésre. A Tanács az említett jelentésekben tett megállapítások alapján magától értetődőnek véli, hogy szükség van olyan intézkedésekre, amelyek javítják az áldozatoknak az igazságszolgáltatáshoz és a kárenyhítéshez való jogát;

¹ A jelentés a 8629/19 dokumentumban található.

4. EMLÉKEZTET a terrorizmus áldozatairól szóló korábbi tanácsi következtetésekre², illetve a nők és a leánygyermek elleni erőszak minden formájának, köztük a női nemi szervek megcsonkításának a megelőzéséről és az ellene való küzdelemlről szóló, 2014-ben elfogadott tanácsi következtetésekre³;
5. ELISMERI az emberkereskedelem elleni küzdelem európai uniós koordinátora által az emberkereskedelem elleni küzdelemlről szóló uniós irányelv 20. cikke szerinti horizontális megbízatása alapján végzett munka gyümölcseként elért kézzelfogható eredményeket, többek között az emberkereskedelem áldozatai jogainak gyakorlása és érvényesítése tekintetében, valamint a „Jelentés az emberkereskedelem felszámolására irányuló európai uniós stratégia nyomon követéséről, valamint további konkrét intézkedések meghatározása” című 2017-es közleménnyel kapcsolatban;
6. ÚGY VÉLI, hogy nagyon fontos folytatni és intenzívebbé tenni az áldozatok jogainak az Európai Unióban történő megerősítésére irányuló munkát. Ennek céljából hamarosan be kell fejezni a legújabb jogi eszközök – mint például a terrorizmus elleni küzdelemlről szóló (EU) 2017/541 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴, valamint a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵ – végrehajtásának értékelését, amely még mindig folyamatban van. A Tanács véleménye szerint – a legutóbbi idevágó uniós szabályokkal összhangban és az áldozatok szükségletei és jogai tekintetében – indokolt folytatni az áldozatokra vonatkozó európai uniós politika fejlesztését;
7. ÚGY VÉLI, hogy a befagyasztott vagyonnak az áldozat részére a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1805 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁶ értelmében történő visszaszolgáltatása fontos lépést jelent az áldozat elismerésében;

² 9719/18.

³ 9543/14.

⁴ HL L 88., 2017.3.31., 6. o.

⁵ HL L 315., 2012.11.14., 57. o.

⁶ HL L 303., 2018.11.28., 1. o.

8. **HANGSÚLYOZZA**, hogy többet kell tenni annak érdekében, hogy az áldozatok jogaira vonatkozó szabályokból bevált gyakorlat váljon a tagállamokban. Fontos, hogy az áldozatok érezzék, hogy a jogaik a gyakorlatban is élnek, függetlenül attól, hogy melyik tagállamban került sor a bűncselekményre. Az áldozatok felé irányuló kommunikációnak valamennyi megfelelő intézkedés meghozatala útján történő hatékonyabbá tételével biztosítani kell, hogy az áldozatok gyakorolhassák a jogaikat. Ezen túlmenően átfogó és állandó jelleggel támogatni kell az áldozatokkal kapcsolatban lévő személyek képzését és fejleszteni kell a szakértelmüket;
9. **KIEMELI**, hogy az uniós finanszírozás fontos szerepet tölt be a bűncselekmények áldozatai jogainak a tagállamokban történő előmozdításában. A Tanács lényegesnek tartja, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó uniós többéves pénzügyi keret részét képező Jogérvényesülés program, Jogok és értékek program, valamint Belső Biztonsági Alap kiegészüljön az olyan intézkedések és kezdeményezések finanszírozásának lehetőségével, amelyek célja az áldozatok jogainak javítása;
10. **TISZTÁBAN VAN AZZAL**, hogy az áldozatok jogaival kapcsolatos kérdések intézményközi, kormányközi és többdimenziós jellegűek, és koordinációt igényelnek. Az uniós szintű koordináció kidolgozásához értékelni kell a koordinációval kapcsolatos feladatok terén szerzett tapasztalatokat, mielőtt mérlegelni lehetne új koordinációs struktúrák létrehozását vagy a meglévő feladatok módosítását. Különösen el kell kerülni a meglévő megbízatásokkal és az uniós jogszabályok által létrehozott, uniós szintű koordinációs keretekkel való átfedéseket. Az EU számára fontos, hogy tevékenyen előmozdítsa a tagállamok közötti, határokon átnyúló együttműködést. A nemzeti koordinációs struktúráknak azonban továbbra is a tagállamok kizárólagos felelősségébe kell tartozniuk;
11. **MEGÁLLAPÍTJA**, hogy annak ellenére, hogy jelentős erőfeszítések történtek annak céljából, hogy a szabályok alkalmazása és a jogok tiszteletben tartása a kibertérben is biztosított legyen, a kiberbűnözés és a káros online magatartás valamennyi formája egyre nagyobb méreteket ölt, ami szükségessé teszi azon áldozatok határokon átnyúló módon történő védelemben részesítését, akiknek megsértették az alapvető jogait vagy a jó hírnevét, illetve akik gazdasági veszteséget vagy személyazonosság-lopást szenvedtek el;

12. ÚGY VÉLI, hogy mind uniós, mind tagállami szinten erősíteni kell az együttműködést. Meglévő uniós hálózatok felhasználásával fokozni kell a tagállamok közötti együttműködést és annak hatékonyságát. Fontolóra lehetne venni az áldozatok jogaival foglalkozó európai hálózat (a továbbiakban: ENVR)⁷, valamint más idevágó uniós hálózatok – mint például az Európai Igazságügyi Hálózat⁸ és az európai bűnmegelőzési hálózat (a továbbiakban: EUCPN)⁹ – közötti együttműködés lehetőségét. A Tanács továbbá azon a véleményen van, hogy rendszeresebbé lehetne tenni a kárenyhítésről szóló irányelvben meghatározott központi kapcsolattartó pontok üléseit, például az ENVR üléseihez/tevékenységeihez kapcsolódóan. Az áldozatok álláspontjának nyomatékos elismerése és a számukra biztosított támogatás megerősítése érdekében aktívan elő kell mozdítani az áldozatok részére támogató szolgáltatásokat nyújtó szervezetekkel és/vagy egyéb szereplőkkel való partnerségeket;
13. ÚGY VÉLI, hogy az áldozatoknak bűncselekmények elkövetésével okozott károk enyhítése az áldozatok alapvető jogai közé tartozik. Noha az áldozatok tényleges kárenyhítésének elsődleges kötelezettsége az elkövetőt terheli, a közeljövőben fokozott erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy javuljon az áldozatok tényleges hozzájárása az állami kárenyhítéshez, ahogyan azt a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/80/EK tanácsi irányelvnek (a továbbiakban: a kárenyhítésről szóló irányelv)¹⁰ a nemzeti kárenyhítési rendszerekre vonatkozó rendelkezései előíranyozzák. Ez különösen a szándékos, erőszakos bűncselekmények áldozatainak a helyzetét fogja javítani;

⁷ Az ENVR az áldozatok jogaival foglalkozó informális európai hálózat létrehozásáról szóló, 2016 júniusában elfogadott tanácsi következtetések (9997/16) végrehajtása céljából jött létre.

⁸ A Tanács 2008/976/IB határozata (2008. december 16.) az Európai Igazságügyi Hálózatról (HL L 348., 2008.12.24., 130. o.).

⁹ A Tanács 2009/902/IB határozata (2009. november 30.) az európai bűnmegelőzési hálózat (EUCPN) létrehozásáról és a 2001/427/IB határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 321., 2009.12.8., 44. o.).

¹⁰ HL L 261., 2004.8.6., 15. o.

14. **ÚGY VÉLI**, hogy az áldozatok kárenyhítéshez jutásának javítása érdekében megfelelő intézkedéseket kell mérlegelni. Ezek az intézkedések a tagállami és az uniós szinten folytatott együttműködés megerősítését is magukban foglalhatnák. A folyamatban lévő értékelés eredményének függvényében a kárenyhítésről szóló irányelv esetleges felülvizsgálatát is fontolóra lehetne venni. E felülvizsgálat részeként részletesebben meg kellene határozni a nemzeti kapcsolattartó pontok feladatait. Ezen túlmenően, az áldozatok kárenyhítéshez jutásának területére vonatkozó jövőbeli intézkedések mérlegelése érdekében részletesebb tájékoztatást kellene biztosítani a kárenyhítésről szóló irányelv végrehajtása során tapasztalt nehézségekről. Emellett további információkra van szükség a kárenyhítés nemzeti kritériumait, valamint a szándékos, erőszakos bűncselekmények tagállami fogalommeghatározásait illetően;
15. **HANGSÚLYOZZA**, hogy az állami kárenyhítési rendszerek egyszerűsítése és a tagállamok közötti különbségek megfelelő figyelembevétele érdekében a kárenyhítésnek pénzbeli kárenyhítésnek kell maradnia. A tagállamoknak – megfelelő támogatás és védelem biztosítása révén – törekedniük kell annak szavatolására, hogy az áldozatok a kárenyhítés igénylésekor ne legyenek kitéve másodlagos viktimizációnak. A Tanács nem tartja lehetségesnek a kárenyhítés és az állami kárenyhítési rendszerek harmonizációját; azt azonban meg lehetne vizsgálni, hogy van-e mód az állami kárenyhítésre jogosult áldozatok fogalommeghatározásának bizonyos mértékű harmonizálására.

Felkéri az Európai Bizottságot, hogy:

1. DOLGOZZON KI egy, az áldozatok jogaira vonatkozó, a 2020 és 2024 közötti időszakra szóló uniós stratégiát. A stratégiának átfogónak kell lennie és a bűncselekmények összes áldozatára ki kell terjednie, különös hangsúlyt fektetve az erőszakos bűncselekmények áldozataira. A stratégiának szisztematikus megközelítést kell követnie annak biztosítása érdekében, hogy az áldozatok ténylegesen élhessenek az igazságszolgáltatáshoz való joggal és ténylegesen hozzájuthassanak a kárenyhítéshez;
2. FOGLALJA BELE a stratégiába a következő intézkedéseket: az arra vonatkozó bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása a tagállamok között, hogy miként lehet javítani az áldozatok tájékoztatáshoz, támogatáshoz és védelemhez jutását; új gyakorlati kezdeményezések a képzések területén; valamint olyan meglévő uniós hálózatok tevékenységeinek koordinálása és megerősítése, mint például az áldozatok jogaival foglalkozó európai hálózat vagy a kárenyhítésről szóló irányelv 16. cikke értelmében létrejött nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata. Ezzel összefüggésben felkérjük a Bizottságot, hogy értékelje az ENVR, valamint a nemzeti kapcsolattartó pontok hálózatának tevékenységeit és jelentőségét, és mérje fel, helyénvaló-e összevonni ezt a két hálózatot;
3. a fent említett stratégia részeként ÉRTÉKELJE az áldozatok jogaira vonatkozó hatályos jogalkotási keretet. Ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani a kárenyhítésre vonatkozó uniós szabályok, így például a kárenyhítésről szóló irányelv felülvizsgálatára. Továbbá meg kell vizsgálni a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB tanácsi kerethatározatnak¹¹ az áldozatok kárenyhítéshez jutására gyakorolt hatásait;
4. FELKÉRI az Eurojustot, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségét, a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetét és az ENVR-t annak a kérdésnek a megvizsgálására, hogy a határokon átnyúló ügyekben miként lehetne javítani az illetékes hatóságok közötti együttműködést és információcserét az erőszakos bűncselekmények áldozataira vonatkozóan. Emellett az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat és az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége is hozzájárulást biztosíthatna, mindenekelőtt az illetékes hatóságok képzését illetően;
5. TELJES MÉRTÉKBEN VEGYE IGÉNYBE az uniós finanszírozási eszközöket a bűncselekmények áldozatainak jogainak az előmozdításához, és biztosítson aktív tájékoztatást az olyan uniós finanszírozási lehetőségekről, amelyek célja az áldozatok jogainak javítása a tagállamokban.

¹¹ HL L 76., 2005.3.22., 16. o.

Felszólítja a tagállamokat, hogy:

1. BIZTOSÍTSÁK az áldozatok jogaira vonatkozó hatályos uniós jogszabályok teljes körű és megfelelő átültetését, valamint tényleges gyakorlati végrehajtását;
2. TELJESÍTSÉK az áldozatok jogainak témájában legutóbb elfogadott tanácsi következtetésekben jóváhagyott intézkedések végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalást;
3. BIZTOSÍTSÁK, hogy a kárenyhítés területéért felelős nemzeti hatóságok az együttműködés elmélyítése érdekében szükség esetén részt vegyenek nemzeti és kétoldalú fellépésekben, valamint a nemzeti kapcsolattartó pontok ülésein;
4. az áldozatok jogaira vonatkozóan olyan átfogó és holisztikus megközelítést BIZTOSÍTSANAK, amely az áldozatokkal valószínűsíthetően kapcsolatba kerülő minden szereplőre kiterjed, és amelynek részét képezi az is, hogy az áldozatok – egyedi igényeikkel összhangban – tájékoztatást kapjanak a jogaikról, valamint támogatáshoz és védelemhez jussanak;
5. GONDOSKODJANAK az áldozatok kárenyhítéshez jutására vonatkozó nemzeti kárenyhítési politikák meglétéről, valamint szükség esetén dolgozzanak ki a működésük javítását célzó intézkedéseket. Ezen intézkedések egy része arra is irányulhat, hogy az áldozatok kárenyhítéssel kapcsolatos jobb tájékoztatása érdekében javítsa az új technológiák alkalmazásának lehetőségeit. A tájékoztatásnak interaktívnak és felhasználóbarátnak kell lennie, és azt minden felhasználó számára hozzáférhetővé kell tenni. A tagállamoknak fontolóra kell venniük, hogy ezt a tájékoztatást a nemzeti nyelvük/nyelveik mellett legalább angolul elérhetővé tegyék. A Tanács továbbá arra ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki elektronikus szolgáltatásokat és felhasználóbarát formanyomtatványokat a kárenyhítés igényléséhez;
6. NÖVELJÉK az áldozatokkal valószínűsíthetően kapcsolatba kerülő tisztviselőknek az állami kárenyhítési rendszerekkel kapcsolatos tájékozottságát, például képzés biztosítása útján. A tagállamok továbbá annak mérlegelésére is felkérést kapnak, hogy az áldozatok jogairól szóló irányelv 25. cikke szerinti képzést helyénvaló lenne-e a kárenyhítés területéért felelős hatóságok részére is biztosítani;
7. TELJES MÉRTÉKBEN VEGYÉK IGÉNYBE az uniós finanszírozási eszközöket a bűncselekmények áldozatai jogainak az előmozdításához, és annak keretében egyebek mellett dolgozzanak ki és hozzanak létre interaktív és felhasználóbarát nemzeti honlapokat, telefonos segélyvonalakat, valamint a kárenyhítés területéért felelős tagállami hatóságoknak szánt mobilalkalmazásokat.